

Niels styrmand og den hellige dåb

Niels Styrmand og Olga bor ude på Sønderhage sammen med sønnen Holger og svigerdatteren. De bor i et gammelt gulkalket hus med stråtag og lave døre. Der fører kun én vej til huset, hvis det kan kaldes en vej. De lever af fjorden ligesom slægten har gjort fra Arilds tid. Især gør de meget ud af røgeriet. De har en lille islænder så de kan køre fra dør til dør med deres røgede fisk. Nu er Niels gammel. Men han går endnu med åben krave så folk kan se den fuldrigger han har på brystet - fra dengang han sejlede på langfart. Da han var træt af dét, kom han hjem til de gamle. Og så fandt han Olga. Og så var det deres tur. De fik kun den ene søn, Holger. Han giftede sig langt om længe - og nu kan Niels Styrmand og Olga takke af. Sådan er livets gang.

Holgers kone hedder Elvine. Hun fødte en datter i det første krigsår. Det var sidst i oktober, frosten havde allerede sat hårdt ind. Men der var ikke faldet sne. Der blev bestilt dåb og budt gæster til en søndag midt i november, eller var det sidst i november. Lørdagen før blev det en forrygende snestorm. Himmel og jord stod i ét. Og det frøs femten grader. Holger og Elvine mente ikke der blev nogen dåb under de omstændigheder. Det mente Niels Styrmand.

Bagefter fortalte han historien vidt og bredt.

Hen på natten havde det en overgang set ud som om stormen ville løje af. Niels havde gjort kanen klar i lørdagens løb og forkyndt at dåben er en hellig handling. Det er den af flere grunde. Og når der er berammet dåb, bliver der dåb. I værste fald måtte de to karlfolk tage alene af sted med den lille. Hun kunne stå i en kasse mellem benene på dem. Foran i kanen. - Der er både lunt og læ.

"Det er uforsvarligt!" råbte Elvine.

"Skal barnet måske ikke døbes?" svarede Niels Styrmand.

"Jo vel skal barnet døbes. Men det må udskydes!"

"Nu skal jeg sige jer noget: I snakker så man nemt kan høre, I aldrig har krydset Biscayen i storm og ventet den visse undergang – mens de forbandede katolikker ligger på knæ inde i land og beder om at I skal finde jeres død på den spanske kyst. I snakker som om I ikke ved hvad evigheden er for noget. Evigheden skal jeg sige jer, evigheden er at vi ikke dør på den spanske kyst alligevel. Fordi Den Almægtige ler ad folks tåbelige bønner. - Min time er endnu ikke kommen, siger han.

Og så strækker han sin stærke arm ind i stormen og redder skuden. Og I snakker som om I ikke ved hvad det er at have et navn, at være et menneske der kan kendes af Gud og sig selv og andre.

Niels Styrmand! det er mig, forstår I. Niels Styrmand er ikke hvem som helst for Niels Styrmand er døbt. Og hvorfor er han så dét? Fordi hans forældre ikke gjorde sig klogere end mennesker. De bildte sig ikke ind, de havde overblik over liv og død. De turde indrømme, at det fik deres afkom nok heller ikke. Derfor gik de slægtens ældgamle vej med deres småfolk - op i kirken til døbefonten. Og derfor er dåben hellig. Fordi den har med Gud og evighed og mennesker at gøre. Fordi livet og døden er overmægtige ting. Og i morgen skal vores den lille døbes om så Niels Styrmand skal kravle gennem snedriverne med hende!"

Sådan blev det. Niels og Holger tog alene af sted i kanen med den lille pakket lunt ind i en kasse mellem deres ben. Himlen var gråsort og sneen hvinede over jorden. Fjorden var frosset til.

De satte fra ved Sønderhage og skulle efter planen tage kending af Rimmers Høj-og så fra bækken det sidste lange stræk til kirken. Isen buldrede under dem og de kunne ikke se længere end til islænderens hale.

"I Guds navn!" råbte Niels Styrmand ind i Holgers øre.

De må have agtet i ring på fjorden for de nåede over tæt ved Eneboerens hytte - længe efter at de skulle have været i kirken. Der begyndte den lille at klynke. Måske havde hun skreget længe, men

de hørte først nogle spæde klynk da de kom ind i læ under bakkerne. Gråden gjorde dem bange. De havde ingen forstand på barnegråd. De savnede kvindfolkene.

"Hvad stiller vi nu op?" skreg Holger ind i Niels Styrmands øre.

"Vi stiller ikke noget op!" skreg Niels Styrmand tilbage. "Vi holder ved Kirsten Tøgers dør. Hun har altid en datter gående hjemme med barn. Der slænger vi den lille til patten."

"Og hvad så? Vi når ikke frem mens der er folk i kirke."

"Den tid, den sorg."

Niels og Holger kom væltende med en iskold hvirvelvind ind til Kirsten Tøger som ganske rigtigt havde en datter hjemme med barn.

"Jøsses Kors!" sagde Kirsten og slog hænderne sammen da de satte kassen med det hylende spædbarn på bordet. Niels så fra mor til datter. Han lod øjnene hvile på datteren.

"Kan du give patte?" sagde han.

Først blev Kirsten Tøgers datter ildrød i hovedet. Da dét havde fortaget sig åbnede hun blusen og krængede et struttende bryst ud. Mælken dryppede fra vorten. Lidt efter slukkede hun tørst og gråd med strømme af kvindemælk. Hun skiftede også ble Elvine havde proppet en reserveble ned i kassen.

Niels og Holger nåede at slå et par dramme i halsen og få lemmerne tøet op. Snart sad de igen i kanen med den lille i kassen mellem deres ben.

Da de ankom til kirken var der ikke en levende sjæl at se. Så svingede Niels Styrmand ind i præstegården. Deistrup-Hansen forklarede at dåben er en hellig handling og at man ikke kan komme sådan humpende i femten graders frost efter kirketid.

Niels svarede ikke. Han så bare på præsten. Det blik brød den Guds tjener sig ikke om. Han kikkede til siden og spurgte hvor fadderne var?

"Fadderne?"

Det havde Niels ikke fået gennemtænkt. De havde vel været i kirken som aftalt? Nu var de vel hjemme hos sig selv? Da han havde brummet lidt, sendte han Holger af sted til graveren for at spørge om de, alt taget i betragtning, ville stå stedfortrædende faddere.

"De kan komme som de er, det er ikke stadsen der tæller!" sagde han.

Det ville graveren og hans kone godt. Og så tilbød præstens kone sig som en tredje. Lidt efter stod skaren i ring omkring døbefonten. Niels var gudmor.

"Hvad skal barnet hedde?" sagde præsten. "Nielsine Biscaya Styrmand!" svarede Niels.

"Thomsen!" korrigerede Holger.

"Nielsine Biscaya Thomsen!"

Niels havde glemt slægtsnavnet. De var i generationer ikke blevet kaldt andet end Styrmand. Og det navn holdt han egentlig mest af.

"Ellers gik det hele efter opskriften!" sagde han når han siden pralede af Nielsines dåb.

Fra Egon Nielsen:

"Når han kommer"

(Vindrose 1980).